

MEZI SVĚTY

HELENA ERBANOVÁ

Mezi světy

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.pointa.cz
www.albatrosmedia.cz

Helena Erbanová

Mezi světy – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

MEZI SVĚTY

HELENA ERBANOVÁ

● ■ pointa

Copyright © Helena Erbanová, 2025

ISBN tištěné verze 978-80-7691-624-1

ISBN e-knihy 978-80-7691-868-9 (1. zveřejnění, 2025) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-7691-869-6 (1. zveřejnění, 2025) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-7691-864-1 (1. zveřejnění, 2025) (ePDF)

*Tento příběh je dílem fikce, ač je inspirován
skutečnou lidskou tragédií. Nevyjadřuje autorčiny
politické názory, nezobrazuje reálné osoby
a pro dramatické účely jsou v něm mnohá místa
a události poupravené. Ale problémy, o kterých
vypráví, existují i mimo stránky této knihy.*

Obsah

9	Kapitola 1. ASMAN A ELIAS
41	Kapitola 2. TOMÁŠ
73	Kapitola 3. ASMAN A ELIAS
108	Kapitola 4. TOMÁŠ
143	Kapitola 5. TEREZA
170	Kapitola 6. ASMAN A ELIAS
199	Kapitola 7. TOMÁŠ
229	Kapitola 8. TEREZA
234	Kapitola 9. ASMAN
242	Kapitola 10. ASMAN A ELIAS
249	Doslov
252	Poděkování

ASMAN A ELIAS

Les se zvolna probouzel do chladného rána. Mohutnou klenbou stromů ještě nepronikly první paprsky slunce. Šero pod větvemi silných buků halilo v náručí lesní mýtinu. Asman nejprve ucítila neznámou vůni vlhké hlíny a houboví. Jak postupně procítila, zmocnil se jí ranní chlad, který se jí zaryl hluboko pod kůži. Zabalila se trochu těsněji do bavlněné šály. Les objímalo ticho, které ještě nenarušil ani ptačí zpěv. Asman zhluboka vydechla, u pusy se jí srážel dech. *Stále je tu*, proběhlo jí hlavou. Tvář zabořená v měkkém zeleném mechu, na bradě jí zlehka lechtaly Eliasovy vlasy. Opatrně se nadzdvihla na lokti, jen nepatrně, aby ho nevzbudila, ale aby si ho mohla prohlédnout. Jeho malé drobné tělíčko bylo celé zabalené ve vlněné dece, záda se skoro neviditelně pohybovala v rytmu dýchání. Asman se mírně naklonila a nosem se přitiskla k jeho vlasům.

Jak vdechovala, zavřela oči a na chvíli se přenesla na jiné místo daleko odsud, které kdysi bylo domovem a už není. Zůstala tak s obličejem zabořeným v Eliasově temeni ještě dlouho potom, co se slunce konečně prodralo stromovým a začalo zahřívát zemi, na které leželi. S žářem slunce z hlíny stoupala pára a celá země ožila. Asman měla oči doširoka otevřené a pozorovala tiché lesní divadlo, které se před nimi odehrávalo. Mechem proběhl pavouk a ani na chvíli se nezastavil, aby si

prohlédl neznámé obry stočené v klubičku. Po kůře stromu se vinula pravidelná řada malých rezavých mravenců, kteří sledovali neviditelnou stezku vedoucí vzhůru do jeho koruny. Někde poblíž zaskřehotal pták. Na trsu trávy se zatřpytilo posledních pár kapek ranní rosy.

O kus dál se někdo postavil, nejistě se rozhlédl kolem sebe a pak něco zamumlal. Na zemi se zničehonic začaly chvět další malé pokroucené balíčky, jeden po druhém se rozbalovaly jako květy vlčích máků, až se z nich stali lidé, mladí a staří, ženy a muži. Mnuli si spánkem zamlžené oči, třeli si prochladlé dlaně o sebe, tulili se ke svým nejbližším a nejistě se rozhlíželi kolem sebe. *Kde jsou? Kdo jsou?*

I Asman se pomalu posadila, nechala si šálu sklouznout z ramen a upevnila ji zpět na hlavě, každý pramen vlasů pečlivě zastrčila pod okraj. Také ona se nejistě rozhlédla po ostatních, cítila ostych i nedůvěru a zůstala raději schovaná za hradbou mlčení na svém malém ostrůvku na okraji mýtiny. Elias se pomalu pohnul a otočil se k ní čelem, na kterém byla ještě zaschlá krev. Ve tváři se mu zračily zmatek a únava, jeho černé oči ji hledaly jako maják v bouři. V prsou ji bodl osten úzkosti a žaludek jí sevřely obavy. *Nádech, výdech. Teď nemysli na to, co bylo, soustřed se na úkol před tebou.* Asman se usmála a dala si záležet, aby se nesmála jen její ústa, ale také oči. Soustředila se celým bytím na Eliasův obličej, na jeho měkkou kůži, do které se obtisklo kapradí, na drobnou vrásku na čele, která se mu dělala při přemýšlení, na jeho tmavé kudrnaté vlasy, které mu neposedně padaly do čela. Cítila, jak se jí uvnitř rozprostřelo teplo a láska, které jí měly pomoci alespoň na chvíli zapomenout. Pohládila Eliase po tváři.

„Mami,“ zašeptal chlapec a bázlívě se rozhlížel po okolí.

Lidé kolem nich stále nejistě posedávali a stříleli pohledem z jednoho na druhého.

„Dobré ráno,“ řekla Asman. „Není ti zima?“

Elias přikývl, a tak ho k sobě přivinula, stiskla ho a dál ho hladila, aby ho zahřála. Malý chlapec měl prokřehlý prsty, vzala je do svých dlaní a dýchlá na ně.

„To lechtá,“ zasmál se Elias, až se mu na bradě odhalil malý dólíček. Asman dýchlá znovu a ještě jednou a Elias se smál a cukal rukama.

„Musíš se trochu najíst. Udělá ti to dobře,“ pokývla hlavou Asman a sáhla do kožené brašny, jejíž ucho měla ovázané kolem kotníku. Vytáhla kousek plochého pšeničného chleba rozlámaného na čtvrtky a malý dílek rozteklého ovčího sýra. Obojí podala Eliasovi, který se do jídla hladově zakousnul. Zbytek vrátila zpátky do brašny.

„Ty nebudeš jíst, mami?“

„Nemám hlad,“ zalhala a znovu přidala úsměv.

Úsměv, to magické gesto, které umí utvářet přítomnost a měnit budoucnost.

„Co to děláte?“ ozval se zničehonic výkřik ze skupinky lidí posedávajících na mýtince. „Zbláznili jste se?“ Jeden z mužů se vymrštil na nohy a rozeběhnul se k postaršímu páru, který klečel na zemi u malé hromádky listů a větvíček a pomocí sirky se snažil rozdělat oheň. „Okamžitě to uhasťte! Hned přestaňte!“ křičel ten muž a skočil přímo na improvizovanou hranici. Starý muž a žena se vyděsili a stáhli se do pozadí. Muž svými těžkými botami zadupal doutnající suché listy a rozkopál ohniště do stran. Pak se zamračeně otočil k těm dvěma a zahrozil

jím prstem, jako by byli jen malými, nezbednými dětmi, a ne stařešinové dvojnásobného věku než on sám. „Tohle ať už vás ani nenapadne.“

Muž a žena byli v šoku, přesto se však jeden z nich odvážil ohradit: „Jsme zmrzlí do morku kostí, nemáme s sebou žádnou deku ani teplý oděv. A chceme si rozpéct trochu tvrdého chleba k snídani.“

„To nepřichází v úvahu,“ odsekl muž a otočil se tak, aby čelil celému osazenstvu mýtiny. Rozhlížel se kolem dokola, ruce výhružně zapřené v pase, chřípí se mu chvělo přemáhavým vztekem. „Chápete, v jaké situaci se nacházíme?“ zavrčel na skupinu, která ho obklopovala. Odpovědi mu bylo jenom hrobové ticho a ustrašené pohledy, které si mezi sebou ostatní vyměnili. „Zhruba tři kilometry jihovýchodně je hranice. Až ji překročíme, budeme v Evropě. Tam budeme v bezpečí. Ale to místo bude dobře stráženo a nebude to jednoduché. Budeme se k němu muset vydat v noci za tmy. Nejdůležitější je, že o nás nesmí nikdo vědět. Nesmíme k sobě přitahovat pozornost. To znamená nevydávat příliš mnoho hluku, nezapínat mobilní telefony a rozhodně nesmíme rozdělovat oheň,“ otočil se znovu zamračeně na starší pár. „Dým by přilákal nechtěný zájem. Pohraničníci by nás očekávali.“

„Myslel jsem, že už jsme za hranicí,“ ozval se další muž ze skupinky. Byl mladý, Asman odhadovala, že mu muselo být kolem pětadvaceti. Zdálo se, že cestuje sám.

„Ne. Včera večer nás sice převezli k východní hranici, ale v Evropě zdaleka nejsme. Tohle je území nikoho, nachází se mezi dvěma světy. Přes den se tu schováváme a za setmění se vydáme k přechodu, o kterém jsem mluvil.“

„Jak bez mobilu víte, kudy máme přejít?“ ozval se další hlas odněkud ze skupiny.

„Mám s sebou mapu a kompas. Tuším, kde se zhruba nacházíme, protože jsem na telefonu sledoval, kudy nás sem dovezl ten autobus, a slyšel jsem, o čem se bavili převaděči.“

„Jak jste jim mohl rozumět?“

„Mluvím trochu rusky.“

Jeho jméno bylo Malik, jak později Asman zjistila. Vyzařoval z něj vztek, který se mu přeléval tělem a zanechával znatelné stopy v jeho tváři. Asman nedokázala odhadnout, zda se zlobí jenom kvůli ohni, nebo kvůli situaci, ve které se všichni společně ocitli. Na krku a pažích mu vystávaly viditelně naběhlé žíly, nad pravým okem měl táhlou jizvu, byl vysoký a silný. Vypadal odhodlaně, ale jeho zamračené černé oči působily odstrašujícím dojmem. Asman z něho neměla dobrý pocit a rozhodla se od něj držet dál. Malik se opět rozhlédl po lidech kolem sebe.

„Poslyšte, měli bychom držet při sobě, dokud nepřekročíme evropskou hranici. Pokud se někdo oddělí a bude riskovat, může zbytečně přilákat pozornost k ostatním. V tuto chvíli je nejdůležitější dostat se dnes v noci nenápadně k místu přechodu.“

„A co nás tam čeká?“ odvážila se zeptat starší žena z páru, který si předtím rozdělával oheň.

„To ještě nevím,“ odvětil Malik. „Ale rozhodně nic pěkného.“

*

Ráno se postupně vylouplo, oranžové a sladké, jako pomeranč z hořké slupky. I přes studenou noc byl den horký a suchý. Byla polovina srpna, ve vzduchu už ale voněl příslib babího léta. Po

mýtině poletovala v chuchvalcích semínka odkvetlých pampelišek. Teplota pomalu stoupala a Asman cítila, jak jí i pod lehkými bavlněnými šaty začínal stékat pot po zádech. Vysvlékla se z těsnějších legín, které měla pod šaty, a srolovala je do brašny u svých nohou. V žaludku jí kručelo a jazyk se jí lepil na patro žízní. Pomyslela na skromné zásoby, které měla zabalené s sebou, ale rozhodla se šetřit jimi. Byl před nimi nejspíš ještě celý den, který měli strávit na cestě, než se dostanou do civilizace. A pak? Neměla tušení, co bude dál, až překročí hranici. Jediné, co věděla, bylo, že ji a Eliase od svobody a bezpečí dělilo jen pár kilometrů. Pár kilometrů a jedna hranice. Podala Eliasovi plastovou láhev s vodou a znovu se na něj usmála.

„Eli, miláčku, trochu se napij.“

Chlapec od ní vděčně přijal láhev a několika doušky vypil skoro třetinu půllitrové láhve. Asman s úzkostí sledovala, jak hladinka vody rychle klesala pod chlapcovými žíznivými rty, ale nezastavila ho. Pak si sama trochu hltla, aby ochladila jazyk, a láhev uložila zpět do své cestovní brašny. Rozhlédla se kolem. Možná tu byl někde potok. Přemýšlela, zda se vydat hledat zdroj vody, ale nechtěla se příliš vzdálit od dočasného tábořiště ani syna. Nevěděla, zda může věřit těm ostatním, ke kterým zde byla připoutána společným cílem.

Asman si zkoumavě prohlížela celou skupinu, která se tu vyloupila z lůna noci a se kterou strávila několik hodin na cestě nejdříve vojenským letadlem a později rozhrkaným autobusem ruské výroby. Konečně měla příležitost prohlédnout si pořádně každého jednotlivce. Spočítala, že jich bylo celkem sedmnáct. Elias byl mezi nimi jediné dítě. Kousek od nich byl onen po-starší pár, který se snažil rozdělat oheň. Muž a žena se nyní

dělili o kus suchého chleba a pár datlí vybalených z papírového sáčku. Mlčky se dívali do země a urputně žvýkali, jako by jejich pečlivost dokázala zahnat prázdno v jejich žaludku. Malik, muž s mapou a kompasem, seděl ve stínu mohutného dubu, v ruce držel ohmataný zápisník a tužkou do něj něco poznamenával. Většina ostatních lidí se začínala družít v opatrném hovoru, sem tam si vyměnili nejistý pohled a unavený úsměv. Kromě nich tu bylo dalších osm mužů a čtyři ženy.

Zatímco se Asman soustředila na společnost sdruženou na mýtině, Elias se vydal zkoumat její okolí. V ruce držel dlouhý klacek, kterým mířil dopředu před sebe, a jako badatel nořil jeho špičku do lesní půdy pod svýma nohama. V hlíně se pod jeho malbou tvořily magické obrazce. Chlapec proplouval mezi stromy, skláněl se hluboko k zemi, aby prozkoumal tajemné díry, odkud na něj cíhala tykadla barevných brouků, a prozpěvoval si melodii, která se mu tlačila na jazyk; vzpomínka z dob, kdy měl ještě domov a toulal se po rozpálených kábulech ulicích, ztracený ve svých myšlenkách naslouchal hluku ulice a písni pouličních prodejců fiků. Les, kterým teď našlapoval, byl pravým opakem města, ve kterém se narodil a vyrostl. Byla to pro něj neznámá kulisa. Les byl oproti kakofonii městských zvuků zdánlivě tichý, ale Elias vnímal každé zašustění listů vlnících se na větvích vysoko v korunách stromů, které nabízely ochranu před horkými paprsky slunce. Překvapilo ho tlumené, pravidelné ťukání, *klop – klop – klop*, a když se podíval vysoko nad sebe, spatřil malého černého ptáčka s červenou hlavičkou, jak zobákem klová do kůry stromů.

Elias se zanořil ještě hlouběji do lesa, poskakoval teď o něco rychleji, cítil, jak mu lýtka hladí kapradí a pod nohama mu

křupou spadané větve. Najednou ho něco škráblo do nohy. Bolestivě sykl a uviděl, že kousek nad kotníkem mu vyrašily tři krvavé kapičky. Lehce stekly dolů a vpily se do lemu ponožky. Klackem poodhrnul zákeřnou větev, která ho škrábala, a podíval se na ni zblízka. Větvička měla po celé délce malé, téměř nepatrné ostny, ale bylo jich mnoho a byly zrádně ostré. I listy měly zvláštní chmýří, a když po nich chlapec přejel prsty, ucítil nepříjemné píchání na kůži. Rozmáchl se a bouchnul do té větve klackem a pak ještě jednou do celého křoví, ztrestal ho za ten nečekaný útok. Když se ale rozpřahal k dalšímu úderu, povšiml si černých plodů, které vykukovaly zpod lístků, řádně chráněné obranným valem ostnů.

Ale Elias se jich nebál. Dva malé šikovné prsty vykroutily jeden z těch plodů z jeho základny, aby si ho mohl zblízka prohlédnout. Plod se skládal z desítek malých, perfektně obléh kuliček s jemným chmýříčkem. Elias opatrně přičichl a zdálo se mu, že cítí sladkost. Bázlivě ukousl jednu tu malou kuličku a po prstech se mu rozlila červená šťáva, stejně zbarvená jako krev, která před chvílí kapala z ranky v jeho kotníku. Tahle ale chutnala a voněla sladce. Chlapec si dal celý plod do úst a skousl, vychutnal si ten okamžik, kdy mu na patře explodovala sytá sladkost a mezi zuby se mu zasekla drobná semínka. Brzy už hladově trhal jeden plod za druhým a dychtivě si je dával do pusy, kousal a nechal si ostružinovou šťávu stékat po rtech a barvit je do ruda. Bylo to tak opojné, že už si ani nevšímal drobných ostnů, které bránily plody ostružiníku a svými ostrými jehličkami bodaly vetřelce do prstů.

Náhle Elias uslyšel volání své mámy. Rychle sebral několik plodů, které schoval do kapsy u kalhot, do ruky uchopil svou

průzkumnickou větev a utíkal za jejím hlasem zpátky na mýtinu. Asman stála mezi stromy, ruce měla založené v bok, tvář jí zkroutila starost. Hned jak ji Elias uviděl, zavolal na ni a v běhu rozrušeně mával a smál se. Napjatost se z jejího výrazu ihned vytratila a vystřídala ji úleva. Zamávala mu zpátky a vyšla mu několik kroků vstříc, než ho pevně sevřela v náručí.

„Nezatoulej se mi tu někde. Lekla jsem se, když jsem tě tu najednou nikde neviděla,“ zašeptala Asman, zatímco si k němu přidřepala, aby se mu podívala starostlivě do očí. Nechtěla, aby to vyznělo jako kárání, proto ho pohladila po vlasech a pak se ustaraně zadívala na jeho obličej. „Co se ti stalo? Všude na obličeji máš krev!“

„To není krev. Pojď, chci ti něco ukázat,“ zubil se na ni Elias.

„Co mi chceš ukázat? Nechci se příliš vzdalovat od tábora.“

„Není to daleko. Je tam křoví a v něm – tohle,“ vítězoslavně vytáhl z kapsy kalhot černé ostružiny, které se mu v běhu rozmačkaly v kapse. Vtlačil jeden vlhký plod Asman do pusy, která ho obezřetně polkla.

„Co je tohle za ovoce? To jsi našel tady uprostřed lesa?“

Asman se v ústech rozlila sladkost smíšená s kyselým štípnutím. Její prázdný, hladový žaludek zaskučel pod příslibem jídla. Okamžitě zatoužila po dalším. Vybídla Eliase, aby ji zavedl k ostružině. U keře opatrně poklekla a začala trhat černé plody, které si pokládala na lem šatů. Neznala je, ale nebyly nepodobné hindukúšským moruším. Nemohla si sice být jistá, zda jsou jedlé, ale rozlehlé prázdno v břišní dutině ji ponoukalo k dalšímu trhání. Za několik minut měla improvizovaný košík z šatů plný ostružin. Stáhla k sobě Eliase a oba se krmili sladkými bobulemi.

Chuť ostružin jí připomínala šťavnatá granátová jablka, která pěstoval její dědeček ve svém sadu v Kandaháru. Když zavřela oči, byla zase malým děvčátkem, které se proplétalo zářivě zelenými, vlhkými houštinami kandahárských zahrad rozetých v údolí řeky Arghandab. Přeskakovala dřevěné přepravky plné nacucaných hroznů, a když zaklonila hlavu, měla nad sebou řady větví obalených krvavými granátovými jablky. Ze stínu keřů ji vítal bezzubý úsměv jejího dědečka, který ji kynul napřaženou rukou s rozlomeným ovocem, jehož útroby se v rozpáleném dni blyštily jako posázené rubíny. Byla to jedna z jejích prvních raných vzpomínek. Trhači jablek procházeli bosýma nohama v trávě od stromu ke stromu a kontrolovali zralost plodů. Staří i mladí muži skládali otrhaná jablka do dřevěných krabic a malí chlapci mezitím vystýlali přepravky slámovou podestýlkou, aby se plody ochránily proti otlučení. Asmanin dědeček miloval sklízet plody své práce. Každý kus potěžkal v dlani a s pečlivostí zkontroloval, zda není poškozený, než jej položil na jeho místo do krabice. Byl to její dědeček, který ji naučil, jak správně poznat, že je granátové jablko zralé.

„Takhle na něj zaťukáš,“ předvedl názorně a pozorně se zaposlouchal, „a pokud to zní jako ťuknutí na železný džbán, je vyhráno.“

Seřízl větvičku nad jablkem malým kapesním nožíkem, který měl v košíku připevněném u pasu, a pak Asman ukázal, jak jablko správně rozkrojit.

Asman znala dědečka jen prvních pár let života, než s rodiči utekla před Tálibánem do Kábulu. Teď tu ale v jejích vzpomínkách stál přesně takový, jaký býval: dlouhý, hubený muž v hnědém bavlněném šatu, s tmavomodrým turbanem usazeným

na prořídle kštici, jeho vlídné zelenohnědé oči lemovalo nespočet vrásek zrozených z mnohých chvil radosti. Jeho oči se na ni smály, kdykoliv jí vyprávěl o svých jablkách a zahradě. Jeho dlouhý vous ji lechtal na tváři, když mu sedávala na klíně a prosila o některé z jeho příběhů. Dědeček sice už mnoho let nežil, ale jeho vyprávění zůstávala s ní.

Cestou zpátky do tábora ji napadlo, zda by měla říct i ostatním o lesním ovoci, které s Eliasem našli, nebo si to nechat pro sebe. Přepadla ji touha mlčet. Vždyť nikoho z nich neznala, nikomu nic nedlužila. Měla zodpovědnost jen za svého syna, a pokud by jeho přežití záviselo na dostatku černých bobulí na keři uprostřed lesa, stálo za to udělat z ostružin své tajemství.

O něco později však stejně o nálezu pověděla několika lidem ze skupiny. Byla to vlastně jedna z prvních věcí, které na ně zhurta vyhrkla. Když se totiž s Eliasem vrátili zpět, většina lidí se již zapojila do družného hovoru a do detailu rozebírala dlouhou společnou cestu až sem na hranici. Jakmile se ocitli zpět u místa, kde se ráno probrali, přimkla se k nim krásná mladá žena s jasnýma, emeraldově zbarvenýma zářícíma očima, které jí vystupovaly zpod hustého obočí. Usmívala se a podala Eliasovi jablko, které držela v dlaních.

„Na, dej si, ať máš sílu, čeká nás pořádná štreka.“

Asman přivřela oči a vděčně jí pokynula hlavou. „*Déra mane-na*,“ poděkovala.

Ta žena se jmenovala Camila a Asman k ní okamžitě pocítila nával sympatií. Z Camily zářila mladistvá energie a nadšení, které Asman k mladé ženě v mžiku přitáhl a omotaly svými lepkavými chapadly. Představila Asman i svým společníkům. Cestovala spolu se svým mužem Basirem, jeho mladší sestrou

Farah a jejich otcem. Všichni čtyři mezi sebe Asman a Eliase vřele přijali a vyptávali se na jejich život předtím.

Pro Asman to bylo jen osmačtyřicet hodin, ale měla pocit, jako by všechno, co se stalo před nástupem do letadla, byla dáv-
ná historie, zamlžená strachem, bolestí a nedostatkem spánku. Bylo pro ni těžké vracet se k tomu, co bylo tam doma, když posledních pár hodin soustředila všechny síly na to, aby zapomněla, že kdy nějaké doma měla. Před ní se teď tyčila budoucnost, kterou chtě nechtě musela vystavět od nuly nejen pro sebe, ale hlavně pro Eliase. Na zvědavé otázky svých nových přátel proto neodpovídala, jen se smutně usmívala a nepřítomně se dívala na Eliase, který s chutí chroupal darované jablko, i když už musel mít žaludek překyselený od lesního ovoce.

Právě tehdy jim pověděla o ostružinách, aby alespoň na chvíli odrazila všetečné dotazy. Basir se začal nadšeně prohrabovat ve svém batohu, dokud nenalezl plastovou láhev s trochou vody na dně. Dal ji dopít Camile, poté svou ženu něžně pohladil po tváři a vydal se natrhat ostružiny.

„Je to dobrý muž,“ pokývala hlavou Camila. „A bude ještě lepší otec,“ potutelně se usmála a zelené oči jí jen jiskřily.

Asman se mladé ženě překvapeně zahleděl do očí: „Ty jsi...?“

Camila se rozesmála, ruce si přitom přitiskla na šaty v místě, kde měla podbřišek, a šťastně pokývala: „Tři měsíce. Ještě je brzy, ale cítím sílu toho malého. Bude to určitě kluk.“

„Bůh žehnej,“ pokýval hlavou vážně Basirův otec.

Asman na vteřinu píchlo u srdce. Zabolet ji strach i vzpomínky, ale ihned si mávla rukou před svým obličejem, jako by tím mohla všechny špatné myšlenky v mžiku rozehnat.

„Blahopřeji!“

Camila se zapýřila a pak obrátila svou pozornost k Eliasovi.

„A co ty, Eliasi, ty taky vypadáš jako velmi silný chlapec. Čímpak bys chtěl být, až vyrosteš?“ zeptala se ho.

Elias hrdě vystrčil svůj hubený hrudník před sebe a do vzduchu zamával klackem, který ho stále ještě doprovázel: „Já budu archeologem.“

Camila v údivu pozdvihla své husté obočí: „Ale podívejme se! Tak archeologem? A co to obnáší?“

„Kopání strašně hlubokých děr v zemi a hledání pokladů! Už jsem toho spoustu objevil. Chceš to vidět?“

„No to je samozřejmé. Jsem moc zvědavá!“

Elias se rozeběhl k Asmanině cestovní tašce, aby z ní vylovil svůj skromný majetek. Zatímco se vzdálil, Camila se o něco vážněji optala Asman: „Jsi připravená na dnešní přechod?“

Asman nevěděla, co si přesně má představit pod slovem připravená, ale bezděčně si přitiskla ruku na hrudník. Pod kosticemi podprsenky cítila dva pasy a ruličku stočených bankovek zabalených v ochranném plátěném pytlíčku, které tam měla schované. Zadívala se Camile do očí.

„Může být na něco takového někdo připravený?“

Camila se natáhla po svém batohu a vytáhla z něj několik kousků oblečení.

„Sbalila jsem si s sebou nějaké západní kousky, do kterých se večer před odchodem převléknu. Džíny, triko, mikinu. Nechali to u nás lidé z neziskovek. Nechci vzbudit pozornost. Nemám tu toho moc, co bych ti mohla půjčit, sbalila jsem jen absolutní minimum.“

Asman zavrtěla hlavou: „Nedělej si s tím hlavu. Nějak si poradíme.“

Zamrzelo ji, že ji něco podobného nenapadlo, ale pak si vybavila, v jakém spěchu prchala. Byla ráda, že měla čas pobrat i to málo, co měla s sebou.

Elias se vrátil s malou, koženkou potaženou krabičkou, která měla na rubu vyryté vzorce s perskými motivy; uzavíral ji drobný zlatý zámeček. S velmi tajemnou tváří otevřel zámeček a poodkryl víčko. Camila s vážným výrazem nahlédla pod okraj, ale Elias s krabičkou ucukl.

„Nejdříve musíš říct tajné heslo.“

„Heslo?“ vypískla Camila v předstíraném rozrušení. „Ale to vůbec nevím, co by mohlo být!“ Chvilí se s přehnanou vážností zamýšlela a u toho si prstem pravé ruky poklepávala na bradu. „A co takhle: *abrukamubakusakucakulaku!*“

Elias se rozesmál: „Jo, jo, jo, to je ono!“

A Camila se smála s ním. Elias jí konečně podal otevřenou krabičku. Uvnitř měl schovanou směsici předmětů, kameny nejrozumnějších barev, tvarů a velikostí, úlomek keramiky, dva šroubky a jeden hřebík, gumičku, provázek, plastovou figurku ninji a něco, co vypadalo jako víčko.

„No ne,“ zvolala Camila s údivem. „To jsou mi tedy poklady. Copak to tu máte za objevy, pane archeologu?“

Elias uchopil velký podlouhlý bílý kámen. „Tohle je můj úplně nejvzácnější úlomek. To je kost dinosaura, tyranosaura rexe!“

Camila vykřikla: „Ale neříkej!“

„Jo. Našel jsem ji pohřbenou na kriketovém hřišti. A tohle,“ vytáhl teď černé víčko, „tohle je magický knoflík. Když ho zmáčkneš, můžeš se přenést kamkoliv na světě.“

„Opravdu? To bych tedy moc potřebovala! Mohla bych si ho prosím někdy půjčit?“

Elias vážně zavrtěl hlavou: „Ne, to bys nemohla. Dá se totiž použít jenom jednou jedinkrát. A musím si ho pošetrít.“

„To úplně chápu,“ přikývla Camila.

Asman sledovala jejich interakci a obdivovala Camilu, s jakou nenuceností se dokázala zapojit do Eliasovy hry. Sama Asman měla často pocit, že nedokáže proniknout do jeho chlapeckého, bezstarostného světa plného dinosauřích zubů a magických knoflíků.

Zatímco se Camila a Elias bavili o důležitosti povolání archeologa, vrátil se Basir s plnou láhví ostružin, které vysypal své ženě do otevřených dlaní. Camile při tom zářily oči štěstím. Jejich láska je halila jako barevná aura, která odrážela teplo jejich společného bytí. Asman sklouzla pohledem zpátky k břichu své nové přítelkyně. Její tělo bylo skryté pod splývavými šaty a nenaznačovalo žádný tvar. Přemýšlela, jestli už se kulatí. Nejspíš je na to ještě brzy. Camila působila drobně, i když byla celkem vysoká. Byla však tak mladá, nemohlo jí být víc než dvacet. Asman si představila, jak v té krásné mladé ženě klíčí nový život a vybavilo se jí přitom její vlastní těhotenství.

*

Jaké to bylo požehnání, když Asman zjistila, že čeká dítě! Milovala ten stav. Každou chvíli si hladila dlaněmi břicho, které bylo ještě ploché, ale ona stejně cítila, že uvnitř ní se děje něco zvláštního, magického. „Ahoj, maličký, já jsem tvoje máma. Ještě jsme se nepotkali, ale já tě už teď miluju nejvíc na světě,“ šeptala svému břichu. Zpívala svému pupíku písničky, které jí samotné zpívala její maminka, když byla malá. Tančila a smála

se, cítila sílu, která v ní vzkvétala s její novou rolí matky. Věděla, že to maličké bude chránit, opečovávat, zahrnovat láskou a něžností.

Asman se narodila pro to, aby byla matkou. Chtěla mít hodně dětí, krásných malých bytostí, kterým by dala život a budoucnost. A tak s velkou chutí pozorovala, jak se jí s každým dalším týdnem stále více napínala kůže na břichu. Masírovala do ní olej z mandlí a přitom si broukala. Její prsa se začínala nalévat a brzy cítila i první šimrání v podbřišku. „Miláčku, miláčku, už jenom malou chvíličku a budeme spolu. Ukážu ti všechny krásy světa.“ Šimrání se změnilo v něco hmatatelnějšího, podobného drobnému šplouchání. Představovala si své miminko, jak se uvnitř ní vznáší na vlnkách stvořených jejím vlastním tělem jen pro něj, pro jeho potřebu, obklopující ho jako měkká peřinka, poskytující ochranu i slast. Šplouchání se pak pomalu přetavilo v nepatrnou bolest, zprvu neznatelnou, potom ochromující.

Jednou v noci ji vzbudilo prudké bodnutí někde v jejím centru. Chvilí měla pocit, že ji snad někdo propíchl nožem. Hmatala ve tmě, než našla vypínač stolní lampy, kterou měla na nočním stolku vedle sebe, a když skromnou ložnici ozářilo žlutavé světlo, naskytl se jí pohled na její zkrvavený klín a postel. Zakřičela. Křičela tak moc, že ji plíce pálily jako od kouře, ale nemohla přestat. Viděla jen tmavou krev, téměř černou, která jí smáčela plátěnou noční košili a v malých potůčcích si hledala cestu k jejím kotníkům. Věděla, že se stalo něco hrozného, něco nepředstavitelného. Rukama si vjela do vlasů, pevně je svírala omotané kolem věčně nateklých prstů a snažila se je vytrhnout ze své hlavy. Bolest pukajících kořínků ani zdaleka nestačila

na to, aby přehlušila tu ochromující bolest, kterou cítila na své hrudi, v místě, kde splašeně bilo její srdce. Ani necítila, jak ji zvedly dvě silné ruce a jak s jejím krvácejícím tělem někdo běžel horkou, ulepenou nocí k nejbližší klinice. Omdlela. Vzbudila se až v oprýskaném nemocničním pokoji. Její Muž seděl vedle ní, držel ji za ruce a plakal. Pak smutně zavrtěl hlavou.

V nemocnici zůstala čtyři dny. Měla teď tu vzpomínku jako v mlze, jako by se to stalo v jiném životě nebo někomu cizímu a ona to znala jen z vyprávění. Byla mátožná, hlava se jí neustále točila, ztratila hodně krve a celé tělo ji bolelo. Nedokázala se zachytit v realitě, ve které se potácela, všechno kolem ní proplouvalo jako divný sen. V pokoji s ní byly další pacientky, s nikým se ale nebavila. Jednou se spatřila v zrcadle a nemohla se poznat. Černé vlasy měla umorovaná a zplihlé, lepily se jí ke zpoceným spánkům a odpudivě páchly. Její pleť byla průsvitně bílá, černé oči na ni prázdně zíraly zpátky v odrazu a nepoznávaly ji. Ona se nepoznávala.

Její ošetřující lékařka byla drobná Američanka. Byla o dobrou hlavu menší než Asman, měla nakrátko ostříhané světlé vlasy a její kulaté brýle nezvykle zvětšovaly vážné modré oči. Pod bílým pláštěm měla tmavozelený vojenský mundúr. Uměla hovořit celkem dobře paštúnsky. Asman si ji pamatovala, protože byla jediná, která se jí nesnažila utěšovat a říkat jí, že to bude dobré a všechno přebolí. Možná na to nestačily její jazykové znalosti a nebo to bylo možná tím, že byla v armádě a zvyklá jednat napřímo. Americká doktorka jen věcně konstatovala diagnózu a dodala, že podobné věci se stávají poměrně často. Asman se jí neodvažovala zeptat, ale měla tu otázku vepsanou ve tváři.

„Šance, že v budoucnu počnete normální zdravé dítě, je veliká. Ale doporučuji s tím teď několik měsíců počkat, vaše tělo se musí vzpamatovat.“

O čtyři měsíce později Asman se zatajeným dechem zjistila, že je opět těhotná. Srdce jí nad tím uvědoměním divoce bušilo, a i když to sama sobě nechtěla dovolit, v jejím nitru se rodila nepatrná radost. O pár dní později však znovu potratila. Tíha zklamání, které cítila, jí seděla na hrudi jako stokilové závaží. Měla pocit, že kdyby se ponořila do vody, stáhla by ji až ke dnu. *Co je se mnou špatně?* ptala se v duchu. *Jsem vadná, jsem k ničemu, nedokážu v sobě ani udržet dítě.*

Noci probděla s otevřenýma očima vytřeštěnýma do stropu. Její Muž ji tak často našel, když ráno vstával do práce, oči podlité krví, jedna zapomenutá slza v koutku oka, rty pevně stisknuté do tenké čárky, s tělem tak vláčným, jako by ji už opustil život. Často ji k sobě přitisknul, hladil ji po vlasech a šeptal: „Holčičko, ty moje holčičko.“ A ona slyšela překotný tlukot jeho srdce, cítila, že i on má strach. Jen nevěděla, zda se bojí o ni, nebo toho, že leží vedle ženy, která ani není opravdovou ženou, protože mu nedokáže dát dítě.

Ta vzpomínka na něj jí teď vehnala slzy do očí. Na chvíli se vynořila zpět do reality, ve které se nacházela, a rozhlédla se kolem, jako by tomu sama ani nemohla uvěřit. Uprostřed lesa, všude kolem tihle cizí lidé, na neznámém místě, směřující vstříc úplně nepoznané, děsivé budoucnosti. A ona a Elias sami.

Elias.

Elias přišel do jejího života tak nečekaně, až jí to vyrazilo dech. Po druhém potratu se vrátila zpátky do práce jako učitelka na škole Sayed Ul-Shuhada v Kábulu. Škola se nacházela